A°. 1856. N°. 279.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

MAANDAG 24 NOVEMBER.

Buitenland.

LONDEN den 20 november.

Bijna dagelijks houdt de Kabinetsraad buitengewone zittingen, maar van het daar behandelde wordt weinig of niets bekend.

In zijnen voortgezetten strijd tegen Rusland behelst *Morning Post* nu weder een artikel, aan de middelen ontleend, welke de Russische Regering, volgens dat blad, met behulp der drukpers en van buitenslands bezoldigde agenten, tot het misleiden der openbare meening aanwendt. Daarin wordt onder anderen gezegd: „ Sedert meer dan vijftig jaren wordt Duitschland door geheime Russische agenten overstroomd, Grieken, Wallachijers, Courlanders, Finlanders, Duitsche, Zwitsersche, Poolsche, Fransche of Italiaansche renegaten, allen belast met het omkoopen der Duitsche dagbladpers, door de toezending van artikelen, waarin de eer, de goede trouw en de roem van Rusland hoog worden opgevijzeld en Engeland vernederd wordt. Het is bekend dat sedert meer eene halve eeuw het Russisch goud met kwistige hand aan de dagbladen van Berlijn, Munchen, Weenen, Frankfort, Dresden en Hamburg is uitgestrooid; in één woord aan elk Hof en in iedere stad van Duitschland, Holland, Denemarken en Zweden. Waar men niet met geld betalen kan, of waar het geld afgewezen zou worden, zendt men snuifdoozen, met de beeldtenis des Keizers in diamanten gevat; Russische ridderorden der tweede, derde en vierde klasse, zeldzame wijnen, boeken, schilderijen of standbeelden; brevetten van aanstelling voor zonen, neven of kleinzonen. Door dit reuzachtig stelsel van omkooping slaagt Rusland er in zijne eigene verraderijen te bemantelen en den haat tegen Engeland op te wekken. Het heeft zelfs te Brussel, als naast onze deur, een dagblad, welks bestendig doel is de Overzucht en den kwaden wil tusschen Frankrijk en Engeland te verwekken. De Keizer van Rusland vergunt niet dat de drukpers in zijn eigen Land vrij zij, maar hij maakt zich de in België bestaande drukpersvrijheid ten nutte om lastertaal tegen Engeland te verspreiden en kwaad zaad tusschen Engeland en Frankrijk te strooijen. Onmogelijk kan men zich eene meer duivelsche staatkunde voorstellen. Maar dat stelsel kan niemand en nergens bedriegen. Ieder verstandige weet dat de dus openbaar gemaakte meeningen en gevoelens noch die van Duitschland noch die van België zijn, maar de uit Petersburg in de hand gegevene, welke met een aan het loon geëvenredigden ijver verdedigd worden. De Belgen, Duitschers, Hollanders, Denen en Zweden verafschuwen en verfoeijen alles wat naar Rusland zweemt en weten zeer goed dat, wanneer ons verbond met Frankrijk door de Russische kunstgrepen en het Russisch machiavelismus verbroken wierd, de looden vuist van Rusland des te zwaarder op Duitschland en de kleine Staten van het Vasteland drukken zou."

— De waarden welke in de *James Baines* zijn ingescheept werden eergisteren bij Lloyds voor 12 ten honderd verzekerd. Intusschen bleven vele reeders volhouden dat dit stoomschip alleen door tegenwinden belet geworden is zijne reis te volbrengen.

Deze veronderstelling heeft zich heden gelukkig verwezenlijkt, door het berigt dat de *James Baines*, van Melbourne naar Liverpool bestemd en die eerstgenoemde plaats reeds den 6 augustus verliet, in den afgeloopen nacht te Queenstown gearriveerd is, gelijktijdig met de *Lightning*, die den 28 augustus afvoer. De hoeveelheid goud, door eerstgenoemd schip overgebragt, bedraagt ongenoeg drievierden millioen ponden sterling in waarde, hetwelk aanleiding geeft tot de vraag of het niet onverantwoordelijk is eene zoo ontzettende groote waarde aan denzelfden bodem toe te vertrouwen, die aan zoo vele gevaren van verschillenden aard is blootgesteld.

— De beroemde Fransche kunstschilderes mejufvrouw *Rosa Bonheur* kwam hier dezer dagen, op hare terugreis uit de Schotsche Hooglanden, door, werwaarts zij zich begeven heeft om de vreemde natuur dier streken te bestuderen en de bij voorraad te Parijs gemaakte schetsen daarvan te verbeteren, om die dan na hare tehuiskomst op het doek over te brengen.

— Men is te voorbarig geweest met het verbreiden der tijding dat de heer *Buchanan* reeds tot president der Vereenigde Staten verkozen zou zijn, want de dag der eigenlijke verkiezing is eerst den 2 december. Het berigt is uit een misverstand voortgevloeid en had dus moeten luiden dat het kiescollegie, van hetwelk de verkiezing moet uitgaan, benoemd was en uit 296 stemmende leden bestaat, van welke 174 tot de partij van den heer *Buchanan* behooren, zoodat zijne verkiezing zoo goed als zeker was.

Volgens een dagblad van New-York zal de heer *Buchanan*, als hij president wordt, Kansas als vrijen Staat in de Unie opnemen, zouden de heeren *Toucey* uit Connecticut, *Slidell* uit Louisiana en *Wise* uit Virginia leden van het Kabinet worden, en rekende het aanstaande Bewind op eene meerderheid van ongeveer 30 stemmen in het Huis der Representanten en van 14 stemmen in den Senaat.

Intusschen beijveren zich de tegenstanders van den heer *Buchanan* om uit de dagbladen der zich noemende Democratische partij, aan welke hij zijne benoeming te danken zou hebben, staaltjes van den geest dier partij bijeen te zamelen, welke bewijzen dat de Noord-Amerikaansche democraten eene geheel tegenovergestelde beteekenis dan elders aan dat woord hechten. Een dier dagbladen toch predikt deze leer: „ Telkens als de arbeidende klassen eene magt in den Staat worden, verkeert die Staat in een toestand van omwenteling." Een ander blad zegt: „ Zouden het paard of de os er iets bij winnen als men poogde hen te onderwijzen of hunne indrukken te verfijnen? Hij die zijnen dag in het werken met de handen doorbrengt behoeft niet te kunnen lezen om zijne uren van rust te slijten;" terwijl, eindelijk, een derde blad, hetwelk te New-York zelf verschijnt, de kroon op dit alles zet, door te verklaren: „ De slavernij der zwarten is de grondslag der Amerikaansche democratie."

PARIJS den 21 november.

Op het paleis van St. Cloud komt de Ministerraad thans druk bijeen.

Lord *Cowley* bezoekt den Keizer zeer dikwerf en blijft meermalen uren lang met Z. M. in conferentie.

De contre-admiraal *Rigault de Genouilly* is benoemd tot opperbevelhebber der scheeps-divisie van het eiland Reunion en in de Indisch-Chinesche wateren.

Bij besluit des Keizers is zoowel aan de weduwe van den gewezen minister van marine *Ducos* als aan de weduwe van den gewezen minister van openbaar onderwijs *Fortoul* een pensioen van 12,000 francs toegelegd. Beide Ministers hebben ieder twee kinderen nagelaten en deze pensioenen gaan op de hoofden dier kinderen over, doch slechts tot een bedrag van 3000 francs voor elk.

— De Erfprins van Toskane heeft deze hoofdstad verlaten en zich naar Dresden begeven, om aldaar met de prinses *Anna* van Saksen in het huwelijk te treden.

— Naar men verzekert hebben de heeren *von Rothschild* met de Bank van Frankrijk eene nieuwe overeenkomst gesloten, waarbij zij op zich nemen in den loop van het volgend jaar de som van 280 millioenen francs in goud of zilver aan de Bank te leveren.

— Verscheiden personen zijn in de laatste nachten alhier in hechtenis genomen, die oproerige biljetten in de straten aanplakten, waarbij werd aangedrongen op verlaging van den broodprijs, gepaard met bedreigingen jegens den Keizer en met eene oproeping tot vestiging van de democratische en socialistische Republiek. Men meent dat deze plakaten van geheime genootschappen uitgaan.

— In het dagblad *Constitutionnel* leest men het volgende: „ De brieven uit Konstantinopel spreken van eene botsing, welke te Jeni-Kalé zou hebben plaats gehad tusschen de Russische batterijen van de forten welke het binnenloopen der Zee van Azoff verdedigen en eene stoomkanonneerboot der Koninklijke Engelsche marine. Wij meenen dat deze zaak het onderwerp heeft uitgemaakt van inlichtingen, welke van beide zijden zijn goedgekeurd. Toen de kanonneerboot de Straat wilde passeren, loste de bevelhebber van het fort een kanonschot met los kruid, zoo als dit steeds in zoodanig geval geschiedt, ten einde den bevelhebber van het Engelsch oorlogschip te verzoeken met het fort te komen spreken, namelijk inlichtingen te geven nopens het feit zijner aanwezigheid in de wateren van Jeni-Kalé. Daar het eerste kanonschot niet gehoord was, volgde daarop een tweede, vervolgens een derde, steeds met los kruid, ten gevolge waarvan het Engelsche schip aan de tot hetzelve gerigte uitnoodiging voldeed. De beide Engelsche en Russische bevelhebbers gaven elkander inlichtingen, ten gevolge waarvan zij overeenkwamen te refereren aan het oordeel der beide ambassades te Konstantinopel. De zaak inderdaad de vertegenwoordigers van Rusland en Engeland in die stad voorgelegd zijnde, is in der minne geregeld."

— Te Toulon bevinden zich thans verscheiden Russische marine-officieren, die aldaar de arsenalen en schepen in oogenschouw nemen en door de overheden met veel voorkomendheid behandeld worden.

— Volgens schrijven uit Napels, is de Napelsche Regering voortdurend beducht voor oproerige bewegingen op het eiland Sicilië.

KEULEN den 21 november.

Ten gevolge van een uitwendig letsel aan den voet, dat hem het gaan moeijelijk maakt, heeft de Prins van Pruissen Coblentz nog niet kunnen verlaten om zich, volgens zijn voornemen, naar Berlijn te begeven.

— Te Dusseldorp heeft zich onlangs eene naamlooze maatschappij, met een kapitaal van 250,000 daalders, gevestigd, met het uitsluitend doel om spoorweg-rijtuigen te vervaardigen. Aan het hoofd dier onderneming staan de directeur-generaal *Tourneau*, de justitieraad *Reinhard* te Dortmund, de landraad *Weihe* te Bonn en de heeren *Overweg* en *Bunger* te Dusseldorp.

— Volgens schrijven uit Berlijn van gisteren, dacht H. M. de Koningin der Nederlanden dien avond naar Hannover te vertrekken, maar hoopte men echter aldaar in de hoogere kringen dat H. M. Hoogstderzelver verblijf te Berlijn nog tot vrijdag zou verlengen.

BRUSSEL den 21 november.

Z. M. heeft tot officier der Leopolds-orde benoemd den heer *van de Poll*, gewezen secretaris der legatie van Z. M. den Koning der Nederlanden bij het Belgische Hof.

— In de Kamer der Representanten zijn de beraadslagingen over het ontwerp-adres in antwoord op de troonrede heden aangevangen en met groote levendigheid gevoerd, zonder dat het nog tot eene stemming kon komen. Groot was daarbij veler verwondering over de houding, door den heer *Dedecker*, minister van binnenlandsche zaken, aangenomen. Na toch gezegd te hebben dat de Regering zich met de op het onderwijs betrekkelijke zinsnede vereenigde, niet omdat die volmaakt was, maar omdat zij niets strijdigs met de circulaire van 27 october inhield, ontwikkelde hij zijne denkwijze over de grenzen binnen welke de vrijheid der leeraars aan de universiteiten beperkt moest zijn, als hoedanigen grens hij den eerbied voor iedere geloofsbelijdenis, met andere woorden de gewetensvrijheid der kweekelingen van alle geloofsbelijdenissen, aanwees, met bijvoeging dat de Regering die vrijheid door de professoren moet doen eerbiedigen en hun alle aanvallen tegen de hoofdbeginselen der in België uitgeoefende godsdiensten verbieden, niet alleen bij hun onderwijs, maar ook ten opzigte van wat zij daar buiten in het licht geven. En nu bleek het verder dat de Minister, iets wat tot hiertoe nooit door hem erkend was, den hoogleeraar *Laurent* bereids, maar in stilte, brieven van afkeuring over zijn op de Geschiedenis des Christendoms betrekkelijk boek geschreven had, ja dat de Regering op het punt heeft gestaan om den hoogleeraar *Brasseur* den cursus over het natuurregt te verbieden en dien den heer *Hans* op te dragen, maar daarvan alleen door het verschijnen van den herderlijken brief des Bisschops van Gent is teruggehouden, om den schijn te vermijden dat zij onder van buiten komenden invloed handelden.

Deze verklaringen gaven den heer *Delfosse* aanleiding om de handelwijze der Regering ten sterkste te gispen, vooral daarover dat zij den Senaat, toen deze het adres behandelde, onkundig gelaten heeft van wat nu aan den dag kwam. Ook met het adres kon hij zich niet vereenigen, omdat dit veel verder dan de bewuste circulaire ging. Nadat ook de heer *Lelièvre* gesproken had, werden de algemeene beraadslagingen gesloten en de vier eerste zinsneden van het adres zonder aanmerkingen goedgekeurd, waarna de debatten over de gisteren medegedeelde zinsnede, het onderwijs betreffende, met hernieuwde warmte hervat werden.

De heer *Rogier* bestreed in die zinsnede vooral deze woorden: „ De betrekkelijke vrijheid des professors heeft tot grens de gewetensvrijheid van den leerling." Hij doorliep verschillende vakken van onderwijs en vroeg hoe de professor voortaan den mond zou durven openen, zonder vrees dat de leerling hem telkens toe zou voegen: „ houd op! gij kwetst mijn geweten." Voorts voerde hij de sterke bewijzen van afkeuring aan, door de Bisschoppen wegens hunne herderlijke brieven ondervonden.

De heer *Dechamps*, rapporteur der commissie, verdedigde de redactie der zinsnede breedvoetig en ontwikkelde hoe, bij het onderwijs, de vrijheid van geweten zeer goed ongeschonden blijven kon, mits men de waarheden niet aantaste die door ieder godsdienstig mensch, hij moge Katholiek, Protestant of Israëliet zijn, geëerbiedigd worden. Nadat de heer *Frère d'Orban* dezen spreker en ook den Minister van Binnenlandsche Zaken nog in het breede bestreden had, is de voortzetting der beraadslagingen tot morgen voormiddag verdaagd.

(Per Telegraaf.)

TRIEST den 21 november.

Berigten uit Konstantinopel kondigen de zamenstelling van het Turksche Ministerie aan. Het Kabinet zal dus zijn zamengesteld: *Reschid*-pacha voorzitter van den Raad, de voormalige grootvizier *Aali*-pacha minister van buitenlandsche zaken, *Riza*-pacha minister van oorlog en *Mustapha*-pacha minister zonder portefeuille.

MADRID den 21 november.

Het *Dagblad van Madrid* behelst een besluit, waarbij het cijfer der artillerie op 12,000, dat der genie op 3,600 en dat der kavallerie op 12,000 man bepaald wordt. De maarschalk *Narvaez* is geheel van zijne onpasselijkheid hersteld. De Russische Minister wordt te Madrid verwacht. — Berigten van Malaga zeggen dat de rust aldaar heerschte, nadat onder de lagere klasse der bevolking eenige arrestatien waren gedaan.

Binnenland.

's GRAVENHAGE den 22 november.

Z. M. heeft tot ridder der Eikenkroon benoemd dr. *Verver*, leeraar der schei- en natuurkunde aan het atheneum te Maastricht.

— Het *Staatsblad* n.° 112 bevat de wet van den 1 dezer, houdende magtiging tot den onderhandschen verkoop van een perceel Rijksgrond te Maastricht, en n.° 113 de wet van den 1 dezer, tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld.

— Ten behoeve der slagtoffers van de rampen die Groot-Sangir in Nederlandsch Indië hebben getroffen, is bij het Departement van Kolonien nog ontvangen, door tusschenkomst van heeren Commissarissen des Konings in de provincien: Utrecht *f* 27. 80, Drenthe *f* 172. 67½, Groningen *f* 28. 32½, Gelderland *f* 175. 02, Overijssel *f* 8. 75 en Friesland *f* 55. 54, alsmede een postwissel uit Doesborgh, groot *f* 10, makende met het vroeger ontvangene *f* 3,059. 59½.

— Door tusschenkomst van Zr. Ms. Consul-Generaal te Londen is ontvangen een gedrukt verslag nopens den

handel en de scheepvaart van het Vereenigd Koningrijk van Groot-Brittanje en Ierland met vreemde Landen en de Britsche bezittingen, gedurende het jaar 1855. Belanghebbenden kunnen dit stuk bij het departement van buitenlandsche zaken raadplegen, waar het ter inzage voorligt.

— Bij beschikking van den 19 dezer is de vergunning ingetrokken, die den 2 mei ll. aan den heer *H. A. van IJsselsteyn*, handelaar te Zierikzee, tot wederopzegging werd verleend voor eene stoombootdienst van Zierikzee op Rotterdam, heen en terug, en tusschenplaatsen en veren, tot vervoer van reizigers, goederen en vee.

— Naar men vernoemt zal aan het postwezen met nieuwe maar eene meerdere uitbreiding worden gegeven en ook eene groote bevordering in dat vak plaats hebben.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van zaturdag 22 november.*

Voor den aanvang der beraadslagingen over de begrootingswetten wordt overgegaan tot het trekken der afdeelingen, waarna benoemd worden: tot voorzitters, de heeren *Schimmelpenninck van der Oije*, *van Rappard*, *Storm*, *Dullert* en *van Bosse*; — ondervoorzitters, de heeren *Mackay*, *Rochussen*, *Meeussen*, *Heemskerk* en *van Zuylen van Nyevelt*; — leden der commissie voor de verzoekschriften, de heeren *Hoekwater*, *van Wintershoven*, *Bieruma Oosting*, *Wybenga* en *van Foreest*.

Alsnu worden de algemeene beraadslagingen geopend over de begrootingswetten voor 1857.

De heer *Dommer van Poldersveldt* wenscht dat er, voor dat er een besluit genomen worde, meer licht verspreid en meer opheldering gegeven worden omtrent eenige voorname punten en vooral omtrent een punt in het verslag der Kamer behandeld. Hij behoort ook tot diegenen, die verrast waren door de in den jongsten zomer voorgevallen politieke omstandigheden, en die omtrent de gevolgen daarvan niet geheel gerust zijn, niet uit hoofde van de personen der Ministers, maar wel omtrent de antecedenten van sommige hunner. Hij zal op dien grond meermalen sommige voordragten der Regering moeten bestrijden, maar hij vreest dien strijd niet, omdat die van weerskanten met loyale middelen zal gevoerd worden, en ook omdat uit de wrijving van denkbeelden licht en uitkomst voortvloeit. Hij bedoelt de omstandigheden die zich hebben voorgedaan zoowel bij de optreding van het ministerie *van Hall* als bij dat van het ministerie *van der Brugghen*. Toen de aprilbeweging haar toppunt had bereikt plaatste zich daarin eene minderheid, die als het ware het Ministerie den weg wilde aanwijzen; het Ministerie werd door die kleine partij toegejuicht, maar het werd een weg voorgeschreven dien het Ministerie zeker niet konde of wilde volgen; de eischen dier partij waren hoog gestemd, doch het bleek spoedig dat het Ministerie weinig gezind was aan die eischen gevolg te geven. Van dat tijdperk ontwikkelde zich eene oppositie tegen het ministerie *van Hall*, heviger nog dan ooit tegen het ministerie *Thorbecke* gevoerd werd. Het ministerie *van Hall* trad af en vóór en bij het optreden van het nieuwe Ministerie had hetzelfde verschijnsel plaats. Dezelfde partij juichte toen ook en schreef ook aan dit Ministerie den weg voor. Hij voorspelt aan dit Ministerie hetzelfde als met het ministerie *van Hall* heeft plaats gehad; het zal ook niet gezind zijn die partij te bevredigen, doch hij sluit ook zijn oog voor dien aandrang niet. Als de spreker ziet dat de Regering in de memorie van beantwoording zegt, dat zij niet verantwoordelijk is voor hetgeen hare verdedigers schrijven en dat het Ministerie zich niet kan mengen in het twistgeschrijf der dagbladen, dan geeft hij dit tot zekere hoogte toe; maar er rust zijns inziens onder dergelijke omstandigheden op de Regering een pligt, en deze bestaat hierin dat, wanneer er zich elementen in ons Land voordoen, die schadelijke gevolgen kunnen hebben, dat dan de Regering de middelen moet aangrijpen om zich daarboven te verheffen. En nu meent hij dat daartoe een middel is dat alles beheerscht en dat is: opheldering geven ten aanzien der questie van het onderwijs. De Minister van Justitie heeft bij gelegenheid der beraadslagingen over het adres in antwoord op de troonrede erkend, dat de eenige reden voor de optreding van het tegenwoordig Ministerie bestond in de questie over het onderwijs. Het onderwijs domineert dus den tegenwoordigen toestand. Bij die zelfde gelegenheid is nopens die wet het een en ander gezegd dat spreker meent te moeten releveren. In de zitting van 25 september ll. zeide de Minister van Binnenlandsche Zaken „dat het de stellige overtuiging der Regering is dat het voorschrift van de Grondwet omtrent de regeling van de inrigting van het openbaar onderwijs eerlang spoedige uitvoering moet verkrijgen. Zij zal niets met meer ijver ter harte nemen dan het ontwerpen van die wetten, overtuigd als zij is dat deze belangrijke zaak, na zoo veel vertraging, geen uitstel gedoogt." En in de zitting van 26 september zeide de heer *van der Brugghen*, minister van justitie: „Maar ik geloof dat eene questie, nu reeds zoo lange jaren aan de orde van den dag, van zoo vele zijden beschouwd, niet *ab initio*, niet *ab ovo*, behoeft behandeld te worden, en dat het mogelijk is, in den tijd van weinige maanden uit de reeds aanwezige bouwstoffen een behoorlijk, aannemelijk wetsontwerp zamen te stellen. Die mogelijkheid bestaat niet alleen, maar hare verwezenlijking is een ernstige wensch, een vast besluit." Nu komt het spreker voor dat er groot verschil bestaat tusschen den toon en de woorden toen gebezigd en de koele verwijzing thans naar den verderen loop der Zitting: In september scheen de onderwijsquestie hoofdzaak en in de memorie van beantwoording op de verslagen over de begrooting wordt die zaak niet meer met zooveel warmte behandeld. Hij is van oordeel dat een twistappel als deze zoo spoedig mogelijk moet worden tegengegaan, zoowel om eene voortdurende agitatie te doen ophouden, als ook om de zaak zelve, die dringend regeling vereischt. Uit dien hoofde rigt hij twee bepaalde vragen tot het Ministerie: 1°, hoever de Regering thans gevorderd is met de regeling van het onderwijs, en 2°, of de Regering bij magte is, in den loop der maand februarij een ontwerp tot regeling van het lager onderwijs aan de overweging der Kamer te onderwerpen. Hij hoopt dat de Regering daarop een geruststellend antwoord zal geven, omdat hij, bij de beoordeeling der begrooting, op geen onvrij terrein wenscht te komen. Mogt het antwoord evenwel niet bevredigend zijn, dan zou de spreker zich genoodzaakt zien, zich op dat terrein te begeven.

De heer *Zijlker* deelt eenige opmerkingen mede nopens den toestand des Rijks, zoo in het algemeen als aangaande deszelfs afzonderlijke belangen. Hij werpt een vlugtigen blik op de statistieken van handel en scheepvaart, zoo als die jaarlijks door het Departement van Financien worden uitgegeven. De steeds vooruitgaande beweging, daarin zigtbaar, inzonderheid ook wat het fabriekwezen betreft, is echter in niet mindere mate in het buitenland te bespeuren. Hij schetst de voordeelen, die dáár uit het stelsel van vrijheid van handel en vrijheid van beweging der nijverheid zijn voortgevloeid. Hij brengt daarmede in verband de verbeterde middelen van communicatie, vooral de spoorwegen, wier uitbreiding van zoo overwegenden invloed is op den vooruitgang van handel, landbouw en industrie. In ons Land daarentegen is men nog altijd voor een groot deel van die weldaden verstoken gebleven. De verderfelijke vruchten van die uitsluiting, welke gedeeltelijk misschien op rekening van onze besluiteloosheid mag worden gesteld, zullen niet achterwege blijven, maar zich weldra te meer doen gevoelen, nu men aanvangt ons van alle zijden met een net van spoorwegen te omringen; terwijl wij op een aantal belangrijke punten geheel daarbuiten worden gesloten, met het alles behalve bemoedigend uitzigt van aan die zijden geheel als aan ons zelf te worden overgelaten. In dien toestand gelooft hij niet, dat het stelsel langer houdbaar is, om alles aan particuliere krachten over te laten, en wil hij gaarne erkennen met zeer veel genoegen gezien te hebben, dat de Regering zich bereid heeft verklaard tot ondersteuning, des gevorderd ook tot geldelijke, waar het haar blijken mogt, dat particuliere krachten te kort kwamen te schieten.

Tot betoog, dat de groote handelsbeweging van den laatsten tijd en de vooruitgang van landbouw en industrie welvaart heeft verspreid, en daarmede beschaving, en dat hierdoor allengs andere maatschappelijke toestanden, ook uit een politiek oogpunt, zijn ontstaan, treedt hij in eene breede ontwikkeling, waarbij hij een terugblik slaat op den stand van zaken in vroeger tijden, nog even vóór 1848, op de verderfelijke gevolgen, die het vroegere stelsel van bevoorregting na zich sleepte, in vergelijking van de weldaden, door de erkenning van politieke regten, tot hiertoe niet uitgeoefend, verkregen. Hij brengt hulde aan de nagedachtenis van koning *Willem II*, wiens wijsheid en edelmoedigheid ons Land hebben gered van de vroegere verwarring en onheilen. Hij bespreekt, in verband daarmede, den vroegeren toestand der geldmiddelen en het beheer daarvan, in vergelijking met den verbeterden toestand dier middelen, waardoor men allengs tot eene jaarlijksche rentevermindering van bijna 23 ton is kunnen geraken. Hij acht nu de veerkracht der Natie door de erkenning der regten van den middenstand versterkt. Onder vrijgeviger stelsels hebben handel, scheepvaart, landbouw en nijverheid zich meer dan vroeger ontwikkeld en zijn de meeste takken van ons volksbestaan tot hoogeren trap van welvaart geklommen. Dat de kern der burgerij zich dus wel moest gevoelen onder de gewijzigde Grondwet en hieraan over 't algemeen spoedig gehecht was, ligt wel in den aard der zaak. Ongunstiger was deswege echter eene andere partij in het Land gestemd, die door de vroeger bestaande misbruiken, ten gevolge van verouderde en voor den tijd niet meer voegende instellingen, bevoorregt was en die voorregten in het algemeen belang zag opgeheven. Met de reactie, elders reeds zoo spoedig en zoo goed gelukt, moesten dus ook hier proeven worden genomen. Hier komt de spreker op het gebeurde in 1853, den plotselingen ommekeer van zaken; behandelt de onafgebroken, langzaam voortgaande, maar stelselmatig aangewende middelen van de bedoelde partij om de gemoederen in beweging te brengen, en onrust te zaaijen, waar rust en orde heerschten. Die kunstmiddelen, gebezigd onder de leus: de godsdienst en wel de Protestantsche godsdienst is in gevaar, zijn maar al te wel gelukt en behaalden door oogenblikkelijke misleiding de overwinning. Vooral met de armenwet en de wet op het onderwijs, die schier in kracht van gewijsde was overgegaan, werd die leus verbonden. Vele en onedele middelen zijn er gebruikt om vooral de constitutionneel gezinde partij in een ongunstig daglicht te plaatsen en inzonderheid ook de laster, alsof deze minachting zoude koesteren tegen de Kerk en openbare eeredienst, dat het haar aan godsdienst en christelijke beginselen zou ontbreken, in tegenoverstelling der reactionnairen, alsof deze in het uitsluitend bezit der handhaving van Kerk, eeredienst, godsdienst en christelijke beginsels zouden zijn. Ten gevolge dier eenzijdige voorstelling van personen en zaken is er intusschen wel veel onrust gesticht en heeft dit het tot stand brengen van veel goeds volgens den milden geest en de vrijzinnige bedoelingen onzer Grondwet tegengehouden. Onze grondwettige instellingen zijn nog altijd, in weêrwil van al die onrust en van het woelen en streven der reactionnairen, ongeschonden bewaard gebleven. De spreker schrijft dit toe aan den bezadigden geest der Natie. Hij laat ook aan den tijd over om aan het licht te brengen wat de partij, die hij op het oog heeft, bedoelt, of bij haar waarachtige godsdienstzin aanwezig is.

Intusschen is het Ministerie, dat betrekkelijk het beginsel der wet op het lager onderwijs met de Kamer eenstemmig was, afgetreden, men wist niet waarom. Een ander Ministerie was opgetreden. Volgens bestaande antecedenten, vooral ook ten gevolge der jubeltoonen van sommige dagbladen, die zich als vrienden van dit Ministerie deden voorkomen, meende men dat deszelfs Regeringsbeginselen, inzonderheid ook omtrent de regeling van het lager onderwijs, niet schenen te zijn die van de groote meerderheid der Kamers, zoodat velen niet zonder zorg waren waartoe dit zou leiden? Na de pertinente verklaring, dat de Regering geen haar breed van de Grondwet wil afwijken, acht hij het onraadzaam de begrooting af te stemmen, om redenen daarbuiten gelegen. Hij bespreekt nu hare verdere verklaringen. Die nopens de gemengde school is ten minste eenigermate geschied. Ten aanzien van het christelijk element in de wet op het lager onderwijs heeft men echter al weder met groote woorden geschermd en de voorstanders der gemengde school misduid, door hen toe te dichten, dat men alle godsdienst uit de school zou willen verbannen. Hij komt tegen die voorstelling met allen nadruk en kracht op, en toont nader de ongelukkige gevolgen aan, indien aan de eischen van sommigen, gelijk ook van vele petitionarissen, wierd voldaan. Hij waarschuwt dus, om der gevolgen wille, tegen het voornemen om de godsdienstleer in de lagere school over te brengen, dat noodzakelijk tot sectescholen zal leiden. Hij dringt intusschen aan op hervorming en aanvulling van het wetenschappelijk onderrigt, waaraan het lager onderwijs behoefte heeft.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* kan niet gelooven dat de algemeene beraadslagingen over de begrootingswetten reeds gesloten zouden zijn na eene zoo korte discussie. Hij wenschte dat al de verschillende bedenkingen die men mogt hebben vooraf worden medegedeeld, al ware het ook alleen om de discussien niet te rekken. Als hij dus thans het woord opvat, dan is het slechts om de vragen te beantwoorden, door den heer *Dommer* nopens het onderwijs gedaan, welke spreker daaraan herinnerd heeft aan 's Ministers verzekeringen bij de beraadslaging over het adres gegeven. Z. Exc. neemt niets terug van hetgeen hij toen gezegd heeft; hij moet er echter bijvoegen dat hij zich met dat werk zeer ernstig bezig heeft gehouden en dat hij zelfs hoopt het spoedig te kunnen indienen; maar dit hangt niet alleen van hem af; het ontwerp moet ook aan de beoordeeling van zijne ambtgenooten en van den Raad van Staten worden onderworpen. Daarop kan de Minister geen den minsten invloed uitoefenen. Dergelijke onderwerpen kunnen niet als een openbaar werk worden aangenomen. Hij kan dus geen bepaald tijdstip voor de indiening opgeven, maar hij zal al zijne krachten aanwenden om het ontwerp te geschikten tijd te leveren.

(*Het vervolg in een volgend N.°*)

[In den verderen loop der zitting drong de heer *Bruggen Hugenholtz* er op aan, dat meer licht over de inzigten der Regering zou worden verspreid; gaf de heer *Dommer* zijn leedwezen te kennen over het ontvangen doend antwoord des Ministers; bevestigde de *Minister van Justitie* het door zijnen ambtgenoot gezegde; weerde de heer *Groen van Prinsterer* dat het Ministerie kracht moest zoeken bij zijne partij; verklaarde de heer *van Foreest* zijne goedkeurende stem aan de begrooting te zullen geven, omdat hij overeenstemt met de denkwijze van het Ministerie. — De voortzetting der beraadslagingen is daarna bepaald op aanstaanden maandag 's morgens ten elf ure.]

Bij de interpellatie over de uitvoering van het 2de lid van art. 167 der Grondwet zijn overgelegd en thans gedrukt aan de leden der Tweede Kamer rondgedeeld 1°, eene lijst der openbare godsdienstoefeningen (processien, bedevaarten en begrafenisplegtigheden, voor zoverre deze als openbare godsdienstoefeningen kunnen worden beschouwd), welke door de betrokken procureurs-generaal voor wettig worden gehouden; 2°, eene lijst der openbare godsdienstoefeningen, welke door de betrokken procureurs-generaal voor onwettig worden gehouden, en 3°, eene lijst der openbare godsdienstoefeningen, welke in 1856 door het openbaar gezag verboden.

ROTTERDAM den 22 november.

Gisteren was het 50 jaren dat de heer *J. Oerder* verschillende betrekkingen bij 's Rijks belastingen werkzaam geweest en wel sedert het jaar 1817 als Rijksontvanger-ontvanger alhier, bij welke gelegenheid hij zoowel van heeren handelaars als van de heeren visiteuren en Rijksroeijers fraaije geschenken ontving.

— Uit de eergisteren op den Raadhuize te Dordrecht plaats gehad hebbende stemopneming, ter verkiezing van leden voor de Kamer van koophandel, aan welke 72 kiezers deel genomen hebben, blijkt dat de heeren *P. Blussé van Oud-Alblas* met 61, mr. *A. Blussé* met 59 en *F. C. Déking Dura* met 58 stemmen herkozen zijn. Tusschen den heer *J. Schouten* Jr., die 27 stemmen, en den heer *H. Brunner*, die 20 stemmen bekwam, moet eene herstemming plaats hebben.

— Ds. *J. A. Ruys* te Ommen heeft voor het beroep naar Garijp en Suameer bedankt.

— In de vorige week heeft de Arrondissements-Regtbank te Leyden eene belangrijke beslissing gegeven in het tusschen het bestuur van 's Rijks domeinen en de gemeente Woerden aldaar aanhangig regtsgeding, betrekkelijk de verpligting, welke krachtens de voorwaarden van zeker tusschen het domeinbestuur en die gemeente gesloten koopcontract op deze laatste zoude rusten tot onderhoud van sommige muren en werken. Op de pleidooijen van mr. *H. A. Neeb* voor het bestuur van 's Rijks domeinen en van mrs. *W. D. Olivier* en *N. Olivier* voor de gemeente Woerden, heeft de Regtbank de door de laatste voorgestelde exceptie, gegrond op de bewering onbevoegdheid van het domeinbestuur om den onderhavigen eisch in te stellen, verworpen, en het domeinbestuur alzoo daartoe bevoegd verklaard en overeenkomstig zijne zelfs conclusien eene opname van deskundigen gelast.

— Uit Zalt-Bommel wordt gemeld dat de rivier de Waal thans buitengewoon laag is; in langen tijd heeft men zulk een waterstand niet gehad, zoodat het diepe water voor schepen en stoombooten zeer naauw bepaald te worden en zij met behoedzaamheid moeten varen, om niet op het droge te geraken.

— Het is bekend hoevele kerksieraden van zilver, goud of edelgesteenten in de laatste tijden uit verschillende R. K. kerkgebouwen in onderscheidene provincien onzes Lands ontvreemd zijn, zonder dat het der justitie gelukte de daders daarvan te ontdekken. Thans vernemen wij men dat te Nijmegen een dier dieven is aangehouden en in hechtenis genomen; de schuldige is een Pruis van geboorte, en vroeger door de Arrondissements-Regtbank te Gorinchem tot vijf jaren gevangenisstraf veroordeeld. In Pruissen moet hem nog eene straf wachten, wijl de Regering van dat Land, op het vernemen zijner aanhouding, zijne uitlevering gevraagd heeft, nadat hij hier te Lande aan de wet zal hebben voldaan. Aanvankelijk ontkende de boosdoener halstarrig, doch zich overtuigd ziende, zou hij zijne schuld, en bepaaldelijk aan den kerkroof te Wijchen en Balgooijen en den diefstal in eene kerk bij Eindhoven, volmondig hebben beleden. Het is te verwachten dat zijne bekentenis meerdere medepligtigen aan den dag brengt.

— Ll. dingsdag werd te Koevorden iemand, beschuldigd van bigamie, in verzekerde bewaring genomen en naar Assen opgezonden; hij was in Indië gehuwd, verliet vrouw en kind, en huwde later te Amsterdam, zijne geboorteplaats, met een meisje uit Koevorden, waar hij zich met der woon nederzette; zijne eerste vrouw

ontmoette hem daar als bedelaarster, werd als dusdanig in hechtenis genomen en maakte den regter met de misdaad van haren man bekend.

— De waterhoogte te Arnhem was den 21 dezer 0,95 el.

De Rijnhoogte te Keulen was den 21 dezer 5 voet 1 duim Keulsch peil (5 voet 2 duim Rijnlandsch).

Ingezonden Stukken.

Salon des Variétés, in de Lombardstraat.

De aankondiging der opvoering van de groote Comédie Vaudeville *Huwelijk voor de Trom*, in de *Salon des Variétés* alhier, had gisteren weder eene groote menigte derwaarts doen gaan, wier verwachting nog is overtroffen. Dat stuk toch is door zijnen inhoud zeer boeijend en behelst eene episode uit den tijd der Fransche Republiek, in 1794. De markies *d'Argy* is, om zijn leven te redden en zijn Vaderland later van meerdere dienst te kunnen zijn, als soldaat in dienst der Republiek getreden en huwt volgens het gebruik van dien tijd in het leger, voor de trom, welk huwelijk door den tamboer-majoor wordt bekrachtigd, de gravin *d'Oberny*, die het leger gevolgd is om haren broeder van de wraak der Republikeinen tegen de Aristocraten te redden en nu, onder den naam van de schoone marketentster *Catharina*, de vrouw van den Republikeinschen soldaat *Lambert* wordt. Nadat zij, in het 2de bedrijf, door list haren broeder uit de gevangenis redt en met hem vlugt, trekt het leger verder, en twee jaren later vinden wij den burggraaf *d'Oberny* op zijn kasteel nabij Rastadt, met zijne zuster de gravin *Louise* en *Lambert*, onder diens waren naam, als kolonel, terug, waar hij eerst als de soldaat *Lambert* zijne vrouw opeischt en daarna als kolonel hare hand ontvangt, om nimmer weder van elkander gescheiden te worden.

Maar niet minder boeide de uitvoering. Het spel van den heer *van Sluys* was volmaakt wat het zijn moest, beurtelings de opstuivende Republikeinsche soldaat en dan weder de man van hooge geboorte. De tooneelen in het 2de bedrijf en die in het 3de bedrijf, met de gravin *d'Oberny*, lieten niets te wenschen over. Mevr. *Bartman* was volmaakt op hare plaats; beurtelings was hare rol door gevoelvol spel en zang afgewisseld. Even als *Lambert* ontving zij dan ook herhaalde malen de toejuiching van het publiek. Ook was haar toilet fraai en juist gekozen. De heer *T. Bamberg* stelde den ouden kamerdienaar *Valentin* perfect voor; de heer *Kahn* kon, als tamboer-majoor, niet beter gespeeld hebben. Mevr. *Vink de Koning* en de heer en mevr. *Gijtenbeek*, de eerste als de burggraaf en de laatste als *Gervaise*, hebben zich zeer goed gekweten. En wat den Directeur, den heer *E. Bamberg*, betreft, die ook nu weder, in de rol van *Erwtenbloesem*, de lachspieren in werking bragt, wij gelooven niet te veel te zeggen als wij het den vasten wil van dien Directeur noemen het publiek genoegen en afwisseling te verschaffen, ook hierin weder blijkbaar dat hij een stuk als dit, met zoo heerlijke decoratien en costumes en zooveel zorg vereischende *mise en scène* durft opvoeren. Dit is dan ook nu, voor eene overvolle zaal, met succes geschied, en voorzeker zal de directie bij elke volgende voorstelling door eene niet minder groote opkomst voor hare moeite beloond worden.

*

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 22 November.

OVERLEDEN: W. Smits, wed. J. W. H. Körner, 53 j. — J. C. Routkamp, man van W. Bredius, 55 j. — E. van Kollem, d., 3 m. — C. Morel, jm., 31 j. — H. J. Kagenaar, z., 3 m. — P. Floris, jd., 21 j. — S. A. van den Bosch, d., 2 m. — M. Voogt, d., 1 j. — B. Dorsman, d., 4 m. — B. M. Berman, z., 2 m. — M. Kok, d., 2 j.

BEVALLEN: A. M. Pijpers, geb. Stronck, z. — M. Hambeek, geb. Adamse, d. — R. M. van Sluys, geb. Kinsbergen, d. — R. Cohen, geb. Drielsma, d. — A. Pelt, geb. Romberg, z. — M. L. Cunes, geb. Wijnands, z. — E. Samson, geb. Brandel, d. — A. Engels, geb. van Dijk, d. — W. Sandifort, geb. Cornu, z. — J. W. van der Sluis, geb. Korteland, d. — K. J. Willems, geb. de Visser, z.

ONDERTROUWD: P. Meijer, weduwen., 46 j., met H. van Woudenberg, jd., 29 j. — J. W. Kooy, jm., 26 j., met W. van Bochove, jd., 26 j. — J. J. van der Linden, jm., 25 j., met M. de Prie, jd., 26 j. — J. A. Vogel, jm., 36 j., met E. C. Pfeiffer, jd., 42 j. — P. Schotel, jm., 29 j., met A. van der Grijp, jd., 23 j. — J. de Wolff, weduwen., 39 j., met A. van Stratum, jd., 31 j. — M. van Rooije, jm., 28 j., met A. W. L. Stadtman, jd., 20 j. — H. Brakxhoofden, weduwen., 31 j., met J. Verduin, jd., 34 j. — C. J. van Hooven, jm., 24 j., met J. F. Vermeulen, jd., 32 j. — L. van Meene, jm., 32 j., met A. Schipper, jd., 29 j. — J. J. Bouwens, weduwen., 47 j., met A. M. Teepe, jd. 30 j. — A. de Jong, jm., 25 j., met A. Goedel, jd., 23 j. — J. E. Hazenak, weduwen., 36 j., met H. Leys van Biercom, wed. J. F. H. Dinkelaar, 39 j.

Zeetijdingen.

Nederland.

HELLEVOETSLUIS 22 nov. Al de schepen, gisteren gemeld, zijn bij Goeree geankerd en later op de reede teruggekomen. — Heden gearriveerd *Irwell* (st.) van Hull; *Lord Raglan* (st.) v. Newcastle; *Ivanhoe* (st.) v. Leith; *Catharina Hermanna*, Visser, v. Hammerfest; *Therese* (st.) van Grangemouth; *August & Eduard*, Gerloff, *Favourite*, Kennick, en *Philomela*, Redman, alle drie v. Brouwershaven, de laatste voor *Brouwershaven*. — Vertrokken *Ceres* (st.) n. Londen; de wind Z. W.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS *Henriette*, Chevalier, naar Soerabaija; *Sophia*, Kramer, naar Belfast; *Welcome*, Wright, naar Queenstown; *Kate & Jane*, Bell, naar Middlesbro'; *Nuova Fortuna*, Casola, naar Newcastle, en *William Cumming*, Johns, naar ....

BRIELLE 22 nov. Vertrokken *Giraffe* (st.) en *Rainbow* (st.), beiden naar Londen, en *Ocean Queen* (st.) naar Hull. — De *Fox*, kapit. King, is uit den Put in zee gezeild; de wind Z. W. — W. ten N.

MAASSLUIS 22 nov. (W. Z. W. — N. W.) Niets gepasseerd. — De gisteren vertrokken schepen zijn allen buiten geankerd.

BROUWERSHAVEN 22 nov. Gearriveerd *Brouwershaven*, Ruhaak, van Batavia; *Union*, Pybel, en *Twee Broeders*, Prins, beiden v. Riga. — Vertrokken *Stad Dordrecht* (st.) n. Londen. — De *Electra* ligt eene mijl van de reede geankerd. — Een schooner ter reede. W.

ZIERIKZEE 20 nov. Gearriv. *Canton*, Austwick, v. Londen n. Rott. Door den reddingskotter *Willem van Houten* is alhier aangebragt de geheele equipage van het op den Banjaard gestrand Amerikaansch schip *Medymac*. Van schip en lading heeft men niets dan een paar zeilen enz. kunnen bergen, zijnde reeds geheel uit elkander geslagen.

AMSTERDAM 21 november. Volgens brief van Ameland van den 17 dezer, was dien middag aldaar aangespoeld eene wit geschilderde plank, omtrent 12 voet lang, behoord hebbende tot de verschansing van een schip, waarop een zwart naambord, 1 voet lang, met witte letters *Erndte*; de plank was aan de binnenzijde insgelijks wit geverwd en afgezet met vier roode langwerpig schuine vierhoeken. — Het schip *Gesina*, kapit. Kruse, van Amst. naar Hamburg, is den 17 dezer te Nieuw Harlingerzijl lek binnengeloopen; moet lossen om te repareren.

TEXEL 22 nov. Gearriveerd *Bellatrix*, Sandberg, van Batavia. — Vertrokken gisteren *Willem III*, van der Burg, n. Schiedam.

VLIE 20 november. (Z. W. — N. W.) Gearriveerd *Aurora* (st.), Taylor, van Londen; *Boreas*, de Boer, *Baudina*, Munneke, *Twee Gebroeders*, de Boer, en *Vertrouwen*, Ploeg, alle vier v. Newcastle; *Catharina*, Nieting, en *Stad en Lande*, Wijma, beiden van Noorwegen. — Vertrokken *Sophia Maria*, Boye, n. Newcastle; *Catharina Willemina*, Boerema, naar Stettin; *Nicoline*, Hansen, naar Kopenhagen; *Maria Christina*, Olsen, naar Gothenburg; *Concordia*, Hendriksen, naar Oudsoen; *Maria*, Bohn, n. Hamburg; *Elisabeth*, Lenger, n. Bremen, en *Familie Taaks*, Julius, op avontuur.

VLISSINGEN 20 nov. Op de Schelde gearriveerd (voor Antwerpen bestemd) *Martha Brader*, Brader, van Villanova; *Cornelius Dasse Vlietor*, Borgman, en *Haven*, Koning, beiden van Londen, en *Margaretha*, Staal, van Riga, laatst van Veere.

Huttenlandsche Havens.

Aangekomen:

Te GEELONG 20 aug. *Wapen*, van Megchelen, v. Londen. — Te GIBRALTAR 14 nov. *Riga*, Klok, *Newa*, Grafthuis, en te CADIX 11 nov. *Stiedrecht*, Feenstra, alle drie van Shields.

Te ALTONA 19 nov. *Jonge Kerst*, Woudstra, van Amsterdam via Harburg. — Op de ELVE 19 november *Zeebloem*, Bakker, van Cephalonia. — Te BERGEN 11 nov. *Soeblomsten*, Holm, v. Rott., *Milje*, Danielsen, van Amst., en *Thetis*, Baggus, van Vlaardingen.

Vertrokken:

Van ST. HELENA 18 sept. *China*, Mulder, naar Amsterdam. — Van IBRAILA 20 oct. *Eendragt* n. Marseille. — Van MARSEILLE 18 nov. *Jacoba Christina*, Lutje, naar Marennes.

Van VENETIE 14 november *Jan van Harwegen*, Boer, naar Marscille. — Van BAYONNE 15 nov. *Gustave*, Fuchs, n. Amst. — Van NANTES 19 nov. *Cornelia*, Dijk, naar Rotterdam. — Van BERGEN 12 nov. *Margaretha*, Schaap, n. de Middellandsche Zee.

UITGEKLAARD: Van MELBOURNE 1 aug. *Kenau Hasselaar*, Lindeman, naar Guam.

ARCHANGEL 1 nov. Het schip *Infatigable*, kapit. Drichell, naar Holland bestemd en uit zee teruggekomen, zal alhier overwinteren.

STRAALSUND 19 nov. In den nacht van 17 op 18 dezer is bij Wittow op Rügen gestrand een Nederl. kofschip zonder bemanning, beladen met lijnzaad. Zoo ver de naam op den spiegel te zien is, heet het schip *Geelida*.

CHRISTIANSAND 16 nov. Het op deze kust verongelukt Nederl. vaartuig (gisteren gemeld) is gebleken te zijn het te Harlingen te huis behoorend kofschip *Antje Antje*; was daags te voren van Gamle Hellesund vertrokken. De stuurman is verdronken, doch de overige bemanning gered.

In de SOND gearriveerd: 18 nov. *Stadt Meppen*, Schleinhege, v Lubeck naar Amsterdam; *Vrouw Clara*, Staal, v. Werder, *Hoffnung*, Heijenga, van Windau, en *Johanna Pauline*, Wessels, van Pernau, alle drie naar de Maas; *Geertje*, Mooi, naar Hartlepool, en *Dankbaarheid*, Potjer, n. Schiedam, beiden van Koningsbergen; *Catharina*, Knol, *Gezina Jantina*, Vissenga, en *Geertruida Catharina*, de Winter, alle drie van St. Petersburg naar Holland.

Engeland.

Van LONDEN uitgeklaard 19 nov. *Anne*, Freear, n. Rotterdam. Te STOCKTON gearriveerd 19 *Lord Coke*, Palmer; te HARTLEPOOL 19 *Exmouth*, Farrow, en te SEAHAM 19 *Supply*, Cooper, alle drie van Rott. Te SHIELDS 19 *Margaret*, Dyer, van Dordrecht, en *Albert*, Clark, v. Rott. Te DUBLIN 18 *Murray*, Miller, van Rott. Van QUEENSTOWN vertrokken 18 *Jantina*, Eefting, naar Plymouth. Van LIVERPOOL uitgeklaard 19 *Verwachting*, Mets, naar Amst., en *Jane*, Besford, n. Rott. Van JERSEY vertr. 17 *Sibyl*, Nuttall; van GOOLE 19 *Spring*, Merry, en van HARTLEPOOL 19 *Spring*, London, alle drie naar Rotterdam.

Het Ned. schip *Henriette*, kapit. Wever, naar Lissabon bestemd, is den 15 nov. te YOUGHAL uit zee teruggekomen, doch heeft den 18 dito de reis weder aangenomen.

Bij FALMOUTH gearriveerd 21 nov. *Annechina Gezina*, Smit, van Patras (is op bekomen order n. Hamburg gezeild).

SOUTHAMPTON 20 nov. Het Ned. hoekerschip *Ardina*, kapit. van der Weyden, van Lissabon n. Rotterdam, is heden morgen bij de Owers in aanzeiling geweest met de stoomboot *Sylph*, van Londen naar Dublin, en kort daarop gezonken, waarbij drie man zijn omgekomen.

DEAL gepasseerd 20 november *Zeemeeuw*, Bontekoe, en 21 dito *Fenna Gerarda*, Struyk, beiden van Londen naar Livorno.

Gepraaid:

Den 11 september, op 25 gr. ZB. en 40 gr. OL., *Wilhelmina Catharina*, N. M. O. de Groot Striffry, v. Hartlepool n. Singapore.

Den 21 september, op 35 gr. ZB. en 22 gr. OL., *Wilhelmina Lucia*, J. P. Carst, van Batavia naar Amsterdam.

Den 6 november, bij Lezard, het Ned. fregat *Samarang*, kapit. L. C. van Dijcke, van Cardiff naar Rio-Janeiro.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BATAVIA en TAGAL, Brouwershaven, G. H. Ruhaak. — 6112 pic. Koffij, 4588 pic. Suiker, 400 pic. Tin, 50 pic. Verwhout en 75 pic. Rotting, NHM.

TRIEST en CEPHALONIA, Orion, J. J. Buiten. — 45 b. Sumak en 32 v. Krenten, S. A. le Vino en Co.; 120 b. Sumak en 27 v. Krenten, F. A. Voigt en Co.; 5 v. dito, A. T. Sölling en Co.; 4 v. dito, VV. A. Fuchs en Co.; 20 v. dito, L. Mayer en Co.; 17 v. dito, C. Hemmann en Co.; 27 v. dito, F. VV. C. Blom; 4 v. dito, L. Hoyack en Co.; 27 v. dito, G. en M. Köhler; 18 v. dito, Coomans, Born en Philippi; 12 v. dito, Kreglinger en Co.; 4 v. dito en 160 b. Sumak, Order.

LEITH, Ivanhoe, J. Cairns. — 8 oksh. Ale, VV. Erkelens; 2 v. dito, J. H. Mann, te 's Hage; 5 v. dito, J. Macfarlane; 35 b. Garen, C. L. Ringrose en Co; 1 b. Koopm., Claus en Raulino; 6 b. Garen, A. van der Ven en Co.; 18 v. Haring, S. A. le Vino en Co.; 2 v. Ale, Posthumus, te Maastricht; 5 b. Koopm., E. van Wensen; 5 oksh. Ale, James Gibson; 1 b. Koopm., Gebr. Kröner; 2 b. dito, Hoyte Veder; 1 b. Koopm., J. B. Crol en Co.; 1 k. dito, F. Ketner; 1 b. Koopm., Allan en Co.; 2 k. en 1 b. dito, Bezeth en Co.; 1 v. Koopm., C. Hemmann en Co.; 28 v. Haring, R. Twiss Hz.; 1 k. Koopm., H. Braakman en Co.; 2 v. Koopm., D. H. en VV. Pompe; 110 t. Gietijzer, A. T. Sölling en Co.; 3 b. Koopm., 5 oksh. Ale, 20 t. Kolen, 1 v. Gelatine, 1 k. Ale en 30 z. Oesters, Order.

LIBAU, Sophia Klasina, H. Wolthekker. — 1237½ tschetw. Gerst en 230 Matten, Duys en Zurhorst.

Dordrecht.

NEVV-YORK, Loopuyt, C. C. Bouwmeester. — 12.100 bushels Rogge, Balen en Rovers; 25 v. Parel-Asch, C. L. Hollertt en Kolff; 1 k. Pepermuntolie, van Ens en Dijk; 5 v. Appelen, VVambersie en Crooswijck; 12 v. Hammen, 5 v. Appelen, Kaupe en Wilde; 1 k. Boeken, C. H. Scharff; 1 v. Appelen, J. J. en H. van der Leeuw; 3 v. Appelen, 2 v. Meel, J. C. Burlage; 2 v. Appelen, J. Bunge; 12 v. Parel-Asch, F. van der Vijver en Co.; 1 k. Kaarten, A. Ellerman; 3 v. gedr. Appelen en Peren, Kerkhoven en Coutinho; 27 v. Asschen, 20 v. Appelen, 4800 st. Duigen, 10 v. Koopm., 300 v. Meel en 1 p. Bezems, Order.

Amsterdam.

BERDIANSKI, Tenessee, Hendrikson. — 2580 tsw. Lijnzaad, VVed. J. d'Arripe en Co.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam:

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetselve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Fregatschip *Rotterdam*, kapitein *P. Vis*, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor en eene melkgevende Koe, om in het laatst van November te vertrekken. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

BELFAST, het Nederl. Kofschip *Vriendschap*, kapit. *T. F. Bakker*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

BERGEN, het Noordsch Jagtschip *Dahles Minde*, kapit. *O. Dahl*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

JAVA, mede voor Passagiers, waartoe hetselve uitmuntend is ingerigt, het nieuw extra op de zeilage gebouwd Nederlandsch gekoperd Campagne-Barkschip *Landbouw*, kapitein *P. A. Kleynenberg*, voerende eenen geëxamineerden Scheepsdoctor. Adres ten kantoren van *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

VENETIE, het snelzeilend Nederl. Schoonerschip *Zeven Sterren*, kapit. *H. R. Ruhaak*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

Beursberigten.

MADRID den 21 November.

Spanje 1½ pc. 24¼, dito 3 pc. 39¼.

PARIJS den 22 November.

Frankrijk 3 pc. 68. 05. Spanje 1½ pc. 23⅜; dito Binnenlandsche 3 pc. 38¼.

LONDEN den 22 November.

De Geconsolideerden 3 pc. 94⅛ a ¼. Spanje 1½ pc. 23⅜ a 24; dito Buitenl. 3 pc. 41⅜ a 42⅛; idem Cert. 5⅛ a ¼; dito Amort. 6 a ¼. Mexico 3 pc. 22⅜ a ½. Venezuela 4½ pc. 35½ a 36; dito Uitgest. 15½.

ANTWERPEN den 22 November.

Spanje 1½ pc. 22⅜; dito Binnenl. 3 pc. 37. Metalliek 5 pc. 77½.

AMSTERDAM den 22 November.

			Laagste koers	Hoogste koers	Gebiev. koers.
NEDERL.,	Werkelijke Schuld.....	2½ pCt.	63	63⅛	63
»	dito dito	3 »			
»	dito dito	4 »	94⅛	94⅜	94⅛
»	Amort.-Syndicaat	3½ »			
»	Handel-Maatschappij ..	4½ »	133½		
»	O. I. Leening.....	4 »	93⅝		
»	Leen. Holl. -Spoorweg	4½ »			
»	Rijn-Spoorweg.....	4½ »			
»	Maatsch. v. Weldadigh.	4 »			
FRANKR.,	Certificaten.....	3 »			
RUSLAND,	Obl. bij *Hope & Co*.....	5 »	103	103½	103½
»	dito dito 1828/29	5 »	102½		
»	Cert. dito 1831/33	5 »	92½	92½	
»	dito dito 1840.	4 »	83½		
»	dito bij *Stieglitz*	4 »	83		
»	dito » dito Nieuwe	5 »	93½		
»	dito » dito 1855 dito	5 »	94⅛	94½	
»	dito te Londen	4½ »	92⅝		
»	Certific. van Assign...	6 »	62½	62½	
»	Inschr. dito	6 »			
POLEN,	Aand. 1835, *fl.* 500....	... *f*			
»	Obligatien.....	4 pCt.	76½		
SPANJE,	Buitenlandsche.....	1½ »	22⅛	23⅛	23⅛
»	dito	3 »			
»	Binnenl. a *f* 6000.....	3 »	36½	36¾	36¾
»	Amortisable Schuld....	.....			
»	Bewijzen van Coupons..	.....			
OOSTENR.,	Obl. bij *Goll en Co*....	5 pCt.	79		
»	dito dito	4 »			
»	dito Metall. Oude.....	5 »	73⅝	73⅞	73⅝
»	dito Nieuwe bet te Amst.	5 »	82⅛	82⅜	82⅛
»	dito Nation. Metalliek.	5 »	74⅛	75⅛	75⅛
»	dito Metalliek.....	2½ »	38⅛	38¼	
»	Weener Aand. fl. 250..	4 »			
BELGIE,	Certificaten.....	2½ »			
»	dito bij *Rothschild*	2½ »	56⅜		
PORTUG.,	Oblig.....	3 »	43⅜	44	
»	Defered.....	.....			
VENEZ.,	Oblig.....	4½ »	34		
»	Uitgest.....	1½ »			
GRENADA,	Oblig.....	3 »	20¼		
»	Uitgeleide.....				
MEXICO,	Oblig.....	3 »	20¼		
»	dito. Onbepaalde.....	3 »	20¼		

Pruiss. Aand., 1854, 3½ pc., *f* 205. Ecuador 1855, 1 pc., 13½. Illinois 86¼ a 86⅜.

Beleening 5 pc. Prolongatie 5½ pc. Disconto 5 pc.

Bij eene over het algemeen gunstiger stemming had echter weinig omzet plaats, hoewel in Russische en vooral voor Oostenrijksche nog al vraag bestond.

Laatste prijzen ten 5 ure. Holland 2½ pc. 63. Spanje 1½ pc. 23; dito Binnenl. 3 pc. 36⅜ a 36⅝. Oostenr Metall. 5 pc. 75⅛.

ROTTERDAM den 22 November.

Nederlanden, Werkelijke Schuld, 4 pc., 94. Portugal, Obl. te Londen, 3 pc., 44. Rusland, Cert. bij *Stieglitz*, 1855, 5 pc., 95. Oostenrijk, Metalliek, 2½ pc., 38½; Nationale, 5 pc., 74⅛ l. k., 75 h. k., 74⅛ gebl. k. Venezuela, Uitgest., 2 pc., 14⅛. Mexico, Oblig. £ 100, 3 pc., 20⅛. Ecuador, Nieuwe, 1 pc., 14.

Handel en variatie waren heden onbelangrijk.

Marktberigten.

ROTTERDAM den 22 November.

GRANEN. Tarwe: 160 ℔ witte Poolsche *f* 480.

SCHIEDAM den 22 November.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 146 ℔ Archangel *f* 248 cont.

MOUTWIJN..... per Ned. Vat zonder Fust *f* 24. 75 } zonder
JENEVER ..... » » » » » - 30. 25 } de
AMST. PROEF.... » » » » » - 31. 50 } belasting.

DELFT den 22 November.

KAAS. De prijzen waren heden *f* 17 a *f* 21 per 100 Ned. ℔. Aanvoer 30 stapels, wegende 6836 Ned. ℔.

GRONINGEN den 21 November.

GRANEN enz. Tarwe met weinig handel in een doen. Rogge 25 c. lager genoteerd zonder nog koopers uit te lokken. Boekweit tot vorige prijzen aan consumtie afgegaan. Gerst tot 25 c. verlaging verkocht. 93, 96 a 99 ℔ N. Winter *f* 4. 55, *f* 5. 05 *f* 5. 55; 96 a 99 ℔ N. Zomer *f* 4. 55 a *f* 5. 05, en 107 ℔ N. Knobbe *f* 5. 90. Dikke Brouw en witte voer Haver gelijk, zwarte 5 c. lager. 78, 82 a 85 ℔ Dikke Brouw *f* 3. 70, *f* 3. 90 a *f* 4. 10; 65, 68 a 72 ℔ Witte Voer *f* 2. 85, *f* 3. 05 a *f* 3. 25, en 68, 72 a 75 ℔ Zwarte Voer *f* 3. 15, *f* 3. 35 a *f* 3. 55. Paardenboonen wederom iets lager, zijnde naar deugd van *f* 5. 75 a *f* 7 verkocht. Gort nog niet veel aangeboden. Grove *f* 10. 25, *f* 10. 50. Puik *f* 11 a *f* 11. 50, en Parel per 100 Ned. ℔ *f* 14. 50 a *f* 16. Koolzaad weinig in omgegaan, een puik partijtje Ommelander is tot *f* 14. 75 verkocht. Oostvriesche tot *f* 14 a *f* 14. 60 aangeboden. Raapolie willig, zijnde *f* 51 besteed. Lijnolie *f* 44.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 22 November.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ voortdurend goed gevraagd en in eene zeer vaste stemming. Thans zou men onder 33¼ c. niet meer kunnen koopen. Deze week zijn uit de eerste hand afgedaan ca. 8000 b. Padang, aangevoerd per *Jeannette*, tot 33¼ c.

THEE. De markt blijft voortdurend in dezelfde gesteldheid, zonder dat de handel noemenswaardig mogt geheeten worden. Tegen den 3 December e. k. zijn in veiling aangeslagen 127/4 k. Souchon, opgehouden in veiling 7 Mei ll., 80/4 k. Flowery Pecco, 22/4 k. dito, 106/4 k. extra fine Souchon, 20/4 k. extra fine Pouchon en 205/4 k. fine Kysow Congo, alhier direct van China aangevoerd, benevens daarna nog 619/4 k. Congo, aangevoerd via Londen van China per het schip *Wilhelmsberg*, liggende alle in entrepôt. Regten *f* 20.

SUIKER. Ruwe. De afloop der op 20 dezer plaats gehad hebbende veiling van ca 22000 kranj. Java reeds medegedeeld hebbende, zoo is alleen nog te vermelden dat de bruine, blanke en grijze soorten tot *f* ¼ a *f* ½ hooger, terwijl de witte soorten tot *f* ¼ a *f* ½ lager dan 22 sept. jongstl. werden verkocht. Behalve de reeds gemelde afdoeningen van ca. 2000 kranj. Java vonden uit gebrek aan voorraad geene verkoopen plaats. Geraffineerd met goeden bedrijve; de raffinadeurs zijn echter niet gezorgen te realiseren, hebbende zij reeds vroeger op verren termijn van levering verkocht.

RIJST voortdurend stil met geringe omzettingen.

SPECERIJEN met weinig handel.

VRUCHTEN. Deze week werden direct uit Triest en Cephalonia per *Orion* aangevoerd 199 v. Krenten; overigens blijft de handel in deze artikelen levendiger dan vroeger, door herhaaldelijke aanvoeren van de nieuwe gewassen. Men noteert nieuwe Patras Krenten op *f* 37, dito Pruimedanten op *f* 33 a *f* 34. Van Rood Rozijn is bijna geen voorraad. Nieuwe Smyrna Vijgen op *f* 29 a *f* 30; Commadre beele matten op *f* 16, kwart matten op *f* 18, Condaatsche *f* 14.

TABAK. De opinie omtrent dit artikel blijft gunstig, de koop-lust geanimeerd; tot verhoogde prijzen werden van 453 v. Virginie, die gisteren aan de markt werden gebragt, 222 vaten verkocht, terwijl de resterende partijen provisioneel niet aan de markt zijn.

KATOEN zonder handel.

METALEN. De omzettingen in Banca Tin bestonden uit 350 bl. tot *f* 82½ en 250 bl. tot *f* 83, waartoe te koop blijft. Koper in een doen.

HUIDEN. In Oostindische soorten is niets omgegaan; daarentegen vonden 596 st. gezouten New South-Wales tot geheimen prijs koopers.

VETWAREN genoteerd en te noteren: Talk *f* 36, Smeer *f* 35, Reuzel *f* 45 a *f* 46, Palmolie *f* 27½, Cocosolie *f* 31½ a *f* 32, Amerikaansch Spek *f* 75 a *f* 76.

HENNEP williger met levendigen handel.

HOPPE. Van Engelsche (gewas 1856) zijn 30 balen aan de markt tot *f* 20 per 50 Ned. ℔.

AMSTERDAM den 22 November.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ is iets stiller; prijzen onveranderd.

THEE zeer vast.

SUIKER. Ruwe. De door de N. H. M. geveilde 22.106 kr. zijn coulant verkocht tot *f* 37½ a *f* 49, zijnde voor de bruine en blonde iets boven en voor de witte soorten iets beneden den afloop van Sept. Uit de hand werden zoo voor als na de veiling bij particulieren alhier en te Rotterdam afgedaan circa 6500 kr. Java en circa 1100 k. Havanna in dezelfde verhouding als de N. H. M. veiling. Geraff. De goede afloop van de veiling geeft onze markt eene ferme houding, zoodat reeds eenige groote posten Crushed A. S. R. en S. T. tot *f* ¼ verhooging afgedaan zijn op December.

Van RIJST werden alleen 3000 b. Necrasie afgedaan. Men noteert gepelde Arracan *f* 7½ a *f* 8½, Voorloop *f* 9½ a *f* 11, gepelde Java *f* 8½ a *f* 11, Voorloop *f* 11½ a *f* 12½, gep. Tafel *f* 13½ a *f* 14½, Carolina *f* 17½.

VRUCHTEN in een doen. Nieuwe Patras Krenten *f* 37; Condaatsche Vijgen *f* 14, Comadre *f* 16 a *f* 18.

SPECERIJEN nominaal. Noten n.° 1 147, n.° 2 140 en n.° 3 100 c. Foelie 135 a 137 c.; Nagelen 33 a 34 c.; bruine Peper 28½ a 29 c.

TABAK. De eerste hands afdoeningen bepaalden zich tot 200 v. Maryland. In veiling werden verkocht: 1732 p. Java B. J. D. L., 1908 p. dito Nicot, 951 p. Malang A. S., 1432 p. Grisart, 400 roll. Varinas en 205 p. Brazil; het grootste gedeelte Java werd grif en tot zeer hooge prijzen ter export. gekocht. Per *Adler* van Baltimore werden aangevoerd 686 v. Maryland, waarvan verscheidene partijen zeilende afgedaan zijn, en per *Anne M'Lean* van Batavia 1913 p. Java G. P. De voorraad der eerste hand is op heden: 1370 v. Maryland, 20 v. Stelen en 1912 p. Java G. P. en 141 v. dito V. B. M. per *Jupiter* van Batavia.

In KATOEN is weinig verandering op te geven. Tot iets lagere prijzen vonden ruim 200 b. Noord-Amerik. koopers. Ook werden uit de eerste hand 36 b. Nickerie tot zeer vasten prijs afgedaan.

METALEN. Van Banca Tin werden 250 bl. gedaan tot *f* 83, waartoe te koop blijft. Koper en Lood zonder affaire.

INDIGO. 69 kisten Java, particuliere aanvoer, vonden uit de eerste hand nemers tot de vorige koersen, terwijl 12 kist. Bengaal en Kurpah uit de veiling van 7 nov. tot zeer vaste veilingprijzen nemers vonden.

COCHENILLE niets in gepasseerd; prijzen onveranderd.

VERWHOUTEN zonder eenigen noemenswaardigen handel of variatie.

HARST. Voor 700 vaatjes werd zeilende vorige prijs besteed.

TERPENTIJNOLIE op vorige prijzen iets meer gevraagd.

MEEKRAP onveranderd, met vrij goeden handel.

Voor ASSCHEN is de stemming willig; Petersburg tot *f* 22½ a 23 gedaan en blijft gezocht; Tosk. *f* 23 besteed met geringen voorraad.

HENNEP. Bij partij is er gedaan in Petersb. Uitschot a *f* 58; voorts werden er eenige kavelingen Venetiaansche PC tot *f* 62 afgedaan en bij gerijf bedong men voor enkele soorten dezelfde prijzen.

STERKE DRANKEN. Jenever zeer willig; Amst. proef *f* 29½ a *f* 30½; Amerik. *f* 30½ a 32½: de overige artikelen prijshoudend.

***LONDEN* den 21 November.**

THEE stil, daar de houders zich niet haasten om te verkoopen. Ord. Congo geldt in den handel 9½ a 9¼ d. per ℔ en betere zware soorten 1/1 a 1/3. Heden zijn twee schepen binnen, zijnde de *Cairngorm* en *John Wade*. Daar men van deze ladingen eerst de monsters onderzocht wilde hebben bestaat voor als nog geen meerdere handel. Thans is ook nog te Liverpool binnen van Foo-Choo de *Vision*. — SUIKER. In veiling zijn heden verkocht 1100 z. Cossipore tot 51/6 a 53/, zijnde volle prijzen. — CACAO. 64 b. Trinidad werden heden omgezet tot 74/, als ook 61 b. Grenada tot 67/ en 60 b. Bahia tot 65/. — COCHENILLE onveranderd. — TALK flaauw. P Y C in loco 57/. — OLIEN. Lijn slap op 38/ a 38/3. Kaap. Bruine 51/10 a 55/. — HENNEP. Gezuiverde St. Petersb. wordt genoteerd op 37/ a 37/10. — KATOEN met weinig omgang. — RIJST. Van 7983 b. Pinky Madras werd alleen het beschadigde en een klein gedeelte van het gezonde in veiling verkocht tot 10/ a 10/6, zijnde volle prijzen. — HUIDEN zonder prijsverandering.

VEEMARKT. De handel was over het algemeen zeer flaauw.

***LIVERPOOL* den 20 November.**

KATOEN zonder verandering in de prijzen bij gisteren. De verkoopen, welke plaats hadden, bestonden uit: 200 b. Bahia tot 6¾ a 6¾ d., 100 b. Maranham tot 7 a 7¼ d., 90 b. Egyptische tot 7¼ d., 400 b. Suratte tot 5 a 5¼ d. De aanvoeren bestonden uit 6000 b., welke op nieuw aan de markt gebragt zijn.

***ANTWERPEN* den 21 November.**

RIJST. Men vernoemt den verkoop van 200 z. gebroken Arracan voor uitvoer. — TABAK. De omzettingen in de laatste week bedragen 130 v. Virginie. — WERKHOUT. Heden werden ter Beurze alhier belangrijke zaken hierin gedaan, bestaande in den verkoop van 1040 bl. Mahonyhout, waarvan 814 per *Agnes* en 140 per *Garrick*. — HUIDEN. Door ontbrekenden voorraad met weinig of geen handel. In de laatste dezer dagen vonden 1500 gez. Rio-Grande tot 40 c. per ½ kil. koopers. De overige kleine partijen werden allen iets bouger verkocht. — OLIE. Hiervan werden eenige fusten Malaga Olijfolie verhandeld. — PAARDENHAAR. De 15 surons en balen Amerikaansch gezond Haar, welke gisteren in veiling opgehouden waren, zijn later bij partijen geplaatst. — GRANEN. In Tarwe is niets omgegaan. Eenige 100den hect. gedroogde Russische Rogge werden geplaatst tot fl. 91 a 93. In Gerst was het minder levendig. Lijnzaad blijft stil. Eenige 100den hect. Morchansky werden verkocht tot fl. 134, 500 hect. Odessa tot fl. 143 en 500 hect. Koningsberger tot geheimen prijs.

***AVIGNON* den 19 November.**

MEEKRAP. Er is wat minder kooplust in de laatste dagen, en de prijs der Wortels is heden fr. 45 a 46 rosé, fr. 49 a 50 driejarige palud. De gemalen houdt men op fr. 59 a 60 SFFF rosé, fr. 61 a fr. 62 SFFF palud.

Advertentien.

Koninklijke Nederlandsche

EERSTE LEZING over **Natuurkundige Aardrijksbeschrijving**, op HEDEN MAANDAG AVOND ten 8 ure, in het Vereenigingsgebouw.

Spreker de Heer ***J. P. A. FRANÇOIS.***

De Entree is bepaald op 25 Cents de Persoon, behalve voor de Leden dezer Vereeniging, die vrijen toegang hebben.

De Raad der Koninklijke Nederlandsche Yacht-Club,
JOOST VAN VOLLENHOVEN, *Vice-President.*
E. C. J. VAN SCHELLE, *Secretaris.*

ONDERWIJS IN DE ZEEVAART.

Het VEREENIGD BESTUUR over de **Zeevaartkundige School** en de **Inrigting tot het Examineren van Vareneliedeu te *Rotterdam*** berigt, naar aanleiding van de nieuwe Verordening, vastgesteld door den Gemeenteraad: dat de **LESSEN** in de **WIS- en ZEEVAARTKUNDE** geopend zijn; dat men *ten allen tijde* Toegang tot de School kan verkrijgen, en zich daartoe moet vervoegen bij den Lector Dr. *P. VAN GALEN* (boven de Beurs); dat het Schoolgeld op *Twee Gulden 's maands* bepaald is, en dat de Verordening voor deze School te verkrijgen is ter Secretarie der Gemeente en bij den Lector.

Het Bestuur voornoemd,
F. J. PLATE, *President.*
H. VAN RIJCKEVORSEL.
J. R. VEDER.
P. DE BOER.
J. P. A. FRANÇOIS, *Secretaris.*

Rotterdam
30 *October* 1856.

Nederlandsche
RHIJNSPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

De DIRECTIE brengt ter kennisse van het Publiek, dat van af Heden, de van de Stations
AMSTERDAM, ROTTERDAM, UTRECHT
en **ARNHEM**,
afgezonden wordende GOEDEREN-WAGENS,
onmiddelijk en zonder te worden
OVERGELADEN,
naar de volgende Stations **doorloopen**, als: HARBURG, HANNOVER, CELLE, BRUNSWIJK, LEIPZIG, DRESDEN, RUHRORT, DUSSELDORP en MINDEN.

De naar BREMEN bestemde **Goederen** moeten vooreerst nog te MINDEN overgeladen worden.

Amsterdam den 22 *November* 1856.

De Directie der Nederlandsche Rhijnspoorweg Maatschappij,
C. W. HESLEDEN, *President.*
J. C. 'S JACOB, *Secretaris.*

GENERAL
SCREW STEAM SHIPPING COMPANY,
(Incorporated by Royal Charter.)

WEKELIJKSCHE DIENST
TUSSCHEN
ROTTERDAM EN LONDEN
voor Goederen en Vee.

Het **Engelsche Schroef-Stoomschip**
EARL OF AUCKLAND,
Kapitein ***William W. Appleton,***
vertrekt **WOENSDAG** 26 November, des morgens vroeg.

Adres bij de Agenten GEORGE LEVINGSTON en J. A. HOUWENS, te *Rotterdam*, en W. H. CAREY & SON, 34 Marklane, *Londen.*

ACADEMIE
VAN BEELDENDE KUNSTEN EN TECHNISCHE WETENSCHAPPEN.

KUNSTBESCHOUWING
met DAMES,
MAANDAG 24 NOVEMBER 1856,
des avonds ten 7 ure.

AARDAPPELEN IN OVERVLOED.

De Ondergeteekende, *Schipper*, *Koopman* en *Commissionnair* in beste gesorteerde **Winter-Aardappelen**, geeft aan zijne geëerde Stadgenooten als elders te kennen, dat er nog deze week dagelijks bij hem verkrijgbaar zijn gesteld ***Overmaassche, Goidschalkoordsche, Buitensluissche*** en ***Eendragtsche***

WINTER-AARDAPPELEN,

in het Groot en Klein, voor deugd en duurzaamheid verantwoord; als mede in Commissie, voor rekening van zijnen Meester, Groote ***Gelderesche*** a *f* **1. 50**, ***Overmaassche*** **DRIELINGEN** a *f* **1. 20** per **Mud**, en voor *Engelsche* Verzendingen, buitengemeen van Grootte *naar verkiezing*, met Duizende Mudden. — **Monsters** en **Prijzen** zijn te bevragen aan de Aardappelenmarkt, Westnieuwland, over den Visschersdijk, nabij de Beurs.

NB. Aanstaanden Maandag 1 December zal door hem de **BERGPLAATS** worden **geopend** op de **Leuvehaven**, westzijde, nabij de Leuvebrug, wijk 3, n.° 14, alwaar verkrijgbaar zullen worden gesteld Different Soorten van **beste AARDAPPELEN** in het Groot en Klein voor alle Standen. Abonnementen kunnen voor Notabelen geschieden, alsmede in het Klein gedurende den naderenden Winter voor den behoeftigen Stand met 1/10 Mud. Voor goede levering blijft hij aansprakelijk.

Rotterdam, 24 *November* 1856.

JOH.S SCHRAVESANDE, *P.z Zn.*

DE PILLEN VAN HOLLOWAY

zijn een zeer goed geneesmiddel tegen den aandrang van het Bloed naar het Hoofd.

WILLEM REUBENS, te Stellenbosch aan de Kaap de Goede Hoop, leed veel aan aandrang van het bloed naar het Hoofd. Ofschoon hij zeer matig was in eten en drinken, overviel hem deze ongesteldheid somtijds in een zoo hoogen graad, dat hij in het midden eener redevoering zijne hoorders moest verlaten. Daar hij de goede uitwerking der **Pillen** van ***Holloway*** dikwijls gezien had, besloot hij dit middel te beproeven en, om zijne eigene woorden te bezigen, zij werkten op eene tooverachtige wijze. Het is nu veertien maanden geleden dat hij die **Pillen** begon te gebruiken, en in twee maanden tijds was hij volmaakt hersteld. Deze **Pillen** zijn ook buitengewoon heilzaam bij ongesteldheden der Maag en der Ingewanden.

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer **H. J. GILTAY**, Depothouder te **Dordrecht**; aan het Hoofd-Depôt bij den Heer **J. STRAATMAN**, te **'s Hertogenbosch**; alsmede in *Holloway's Etablissement* te **Londen**, 244, Strand, en te **New York**, 80, Maiden-Lane.

DOOR HET VERMEERDERD DEBIET ZIJN DE OP NIEUW VERMINDERDE PRIJZEN NU DE VOLGENDE:

DOOSJES PILLEN van *f* 0. 30, *f* 1. 85, *f* 3. 00, *f* 6. 75, *f* 13. 50, *f* 20. 50.
POTJES ZALF.... „ - 0. 30, - 1. 85, - 3. 00, - 7. 05, - 13. 85, - 20. 95.

THEE.

Door PAKHUISMEESTEREN van de THEE wordt aan de Belanghebbenden kennis gegeven, dat zij de ***in Consumtie*** aangegevene **THEE**, van

Kav. 1572 tot 1744, Aanvoer 1856, per *Ludomille*,
„ 2391 „ 2672, „ „ „ *Betsy & Johanna*,

hebben overgebragt van het Pand ***Amerika*, 1—318**, Jufferstraat, naar het Pand ***Twee Leeuwen*, 1—230**, Leuvehaven.

Bij eene nieuw op te rigten **MEISJES-NAAI- en BREISCHOOL**, behoorende tot eene der ***Tusschenscholen***, wordt eene ***Bekwame*** **Hoofd-Onderwijzeres** verlangd. Personen tusschen de 25 en 40 jaren oud, tot deze Betrekking geschikt, kunnen zich, voorzien van voldoend Getuigschrift, dagelijks, des voormiddags van 9 tot 12 ure, vervoegen aan het ***Vasteland***, wijk 3, n.° 402.

UIT DE HAND TE KOOP,
door bijzondere omstandigheden, een
Kapitaal HUIS,

waarin de ***Timmermans-*** en ***Kruideniers-Affaire*** sedert meer dan eene halve Eeuw is uitgeoefend, benevens **SCHUUR** en grooten **TUIN**, te Zuid-Beijerland. Te bevragen bij den Eigenaar *L. W. VAN DER LEE*, aldaar. Brieven *franco.*

VERKOOPING
VAN
PAARDEN, RIJTUIGEN, TUIGEN ENZ.

De Notarissen SANDER en PAATS, residerende te Rotterdam, zijn van meening, onder directie van VAN MARLE en DE SIELE, op Zaturdag den 29 November 1856, des middags ten 12 ure, aan het Hôtel *des Pays Bas*, in de Boompjes, wijk 1, n.° 129/130, te Rotterdam, publiek te verkoopen: Een Span Bruine **PAARDEN**, Twee Bruine **MERRIEPAARDEN** en een Zwart **MERRIEPAARD**, Drie **BAROUCHETTEN**, Twee **VIGILANTES**, eene **CHARRETTE**, eene **BAKSLEDE enz.**; voorts diverse **TUIGEN, STALGEREEDSCHAPPEN** en eene Partij **HOOI.** Zullende Vrijdag voor de verkooping, des voormiddags van 10 tot des namiddags 4 ure, en des morgens vóór den verkooptijd, ter plaatse voornoemd, voor een ieder te zien zijn.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING.

De Notarissen *VAN DER HOOP en REEPMAKER*, residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunnen Principaal, zijn voornemens om op Woensdag den 3den December 1856, des namiddags ten *een* ure, in het Notarishuis aldaar, te veilen en te verkoopen:

Een hecht, sterk en zeer gunstig gesitueerd **HUIS**, waarin eene ***Kruideniers-*** en ***Tappers-Affaire*** met goed gevolg wordt uitgeoefend, met **BOVENWONINGEN** en **ERVE**, staande en gelegen aan de oostzijde van de Koestraat, te Rotterdam, wijk 12, n.° 159; Kadaster sectie F, n.° 159. Aangeslagen in de Grondbelasting over 1856 tot *f* 46. 65. Zijnde het Benedenhuis in eigen gebruik en de Bovenwoningen verhuurd voor *f* 230 's jaars. — De Kooper zal den Winkelopstand en de Gereedschappen kunnen overnemen.

Het voorschreven Pand is inmiddels ***uit de hand te Koop,*** terwijl nadere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore der gezegde Notarissen, en het te Veilene twee dagen vóór en op den dag der veiling zal kunnen worden bezigtigd, mits voorzien zijnde van een Permissiebiljet, door genoemde Notarissen afgegeven.

Théâtre de Rotterdam.

Direction du Théâtre Royal Français de La Haye.
LUNDI 24 NOVEMBRE 1856:
LE DEMI MONDE,
Comédie en 5 Actes, par *A. Dumas*, Fils. — Suivi de
UNE CHARGE DE CAVALERIE,
Vaudeville en 1 Acte.

Théâtre de Rotterdam.

Direction du Théâtre Royal Français de la Haye.
MERCREDI 26 NOVEMBRE 1856:
(*En dehors l'Abonnement.*)
LA REINE DE CHYPRE,
Grand Opéra en 5 Actes. Musique de HALEVY.
CATARINA CORNARO
MAD. ROSINE STOLTZ.

Schouwburg *Concordia*,
op de **Kruiskade.**

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN.
Directie: ***BREEDÉ & VALOIS.***
(*Abonnement niet gangbaar.*)
BUITENGEWONE VOORSTELLING.
MAANDAG 24 NOVEMBER 1856:
eene Tweede en zeker Laatste Voorstelling in dit Saizoen van
DE ZOON VAN DEN WOEKERAAR,
Drama met Zang in 8 Tafereelen, naar het Hoogduitsch van *A. C. Brachvogel*, door *H. Maronier*; muziek van *J. M. Coenen.* De handeling heeft plaats op eene Duitsche Residentieplaats en in het nabij liggend Dorp Kellwinkel; het 5de Tafereel speelt eene maand later dan de 4 eerste Tafereelen; het 7de drie maanden later dan het 5de en 6de. Daarna: **DE LANDHOEVE VAN PRIMROSE,** Comedie-Vaudeville in 1 Bedrijf, naar het Fransch, door *W. Greeven.*

Aanvang ten 6½ ure.

Entree-Prijs *f* 0. 99. Na 9 ure 50 *Cents.*

Plaatsen kunnen aan het Lokaal besproken worden a 10 *Cents* extra voor iedere plaats.

In de Zaal mag niet gerookt worden.

COLLEGIE
» *Ontspanning en Genoegen.*

Op HEDEN ZONDAG 23 NOVEMBER 1856:
ZESDE TOONEEL-VOORSTELLING,
voor de LEDEN, met Introductie.

HET HUWELIJK VOOR DE TROM, groote Comedie-Vaudeville, in 3 Bedrijven, naar het Fransch, door *H. Edw. Capadose*, met nieuwe Decoratien en Théâtralen Toestel. Na hetzelve **DE RIJKDOM DER ARMEN**, Vaudeville in 1 Bedrijf.

Namens het Bestuur,
H. EDW. CAPADOSE, *Secretaris.*

SALON DES VARIÉTÉS,
te Rotterdam, in de Lombardstraat,
onder Directie van ***EDUARD BAMBERG.***

Op MAANDAG den 24 NOVEMBER 1856:
DE PRIMA DONNA, Vaudeville in 1 Bedrijf. Na hetzelve: **DE BEHANGER**, Vaudeville in 1 Bedrijf. Tot slot, op veler verlangen, **DE BLOEDZUIGERS,** Vaudeville in 1 Bedrijf. Tusschen het 2de en 3de Stuk **Tombola.** Bij elke Entrée zal GRATIS een Lot gevoegd worden, om deel te hebben aan de Trekking der Tombola, welke zal bestaan uit onderscheidene Prijzen, waaronder Voorwerpen van Zilver.

Entree 75 *Cents* in ver[illegible] Aanvang ten 8 ure.

Te Rotterdam, bij
ARRENBERG & VAN REYN.